

TERVIKTEKST

kinnitatud ühiskonnateaduste instituudi nõukogu otsusega 04.10.2016

MUDETUD

ühiskonnateaduste instituudi direktori korraldusega 20.10.2025, 1-16/358

Tallinna Ülikool

Ühiskonnateaduste instituut

Sotsioloogia suund

ÜLIÕPILASTÖÖDE KOOSTAMISE JA KAITSMISE JUHEND

Tallinn

2025

SISUKORD

1. ÜLDISED NÕUDED JA JUHISED LÕPUTÖÖDELE	3
1.1 Töö eesmärk	3
1.2 Juhendaja ja teema valimine, lõputöö projekti koostamine	4
1.3 Juhendamine	5
1.4 Uurimistöö liigid ja sisulised nõuded	6
1.5 Retsenseerimine ja kaitsmine	8
1.6 Hindamine	10
2. VORMISTAMINE	11
2.1 Maht	11
2.2 Struktuur	11
2.3 Vormistus ja kujundus	12
2.4 Keel ja stiil	13
2.5 Viitamine, plagiaat, tehisaru kasutamine	14
2.6 Tabelid ja joonised	17
LISA 1. TIITELLEHE KUJUNDUSE NÄIDIS	18
LISA 2. BAKALAUREUSETÖÖ HINDAMISKRITEERIUMID	19
LISA 3. MAGISTRITÖÖ HINDAMISKRITEERIUMID	23
LISA 4. JUHENDAJA JA JUHENDATAVA KOKKULEPPE NÄIDIS	28

1. ÜLDISED NÕUDED JA JUHISED LÕPUTÖÖDELE

Sotsioloogia eriala lõputöö on iseseisev kirjalik uurimistöö.

Bakalaureuseastme õppekava (180 EAP mahus) lõpetamine toimub **bakalaureusetöö** (12 EAP) koostamise ja kaitsmisega. 2-aastase magistritaseme õppekava (kokku 120 EAP mahus) lõpetamine toimub **magistritöö** koostamise ja kaitsmisega. Magistritöö mahuks on 24 EAP. Lõputöö kaitsmisele pääsemiseks on üliõpilane kohustatud läbima õppekava, s.t. kõik õppekavas olevad ained peavad nõutud mahus olema sooritatud.

Lõputööl peab olema juhendaja. Lõputööde teemad ja juhendajad kinnitatakse vastavalt TLÜ akadeemilisele kalendrile oktoobrikuus Ühiskonnateaduste Instituudi (ÜTI) poolt täpsustatud tähtajaks ÜTI direktori korraldusega. Töö valmimise protsess juhendaja ja teema valimisest töö kaitsmiseni on järgmine:

- 1) lõputöö teema ja juhendaja kinnitamine (BA: kolmanda õppeaasta sügissemestril, MA: teise õppeaasta sügissemestril);
- 2) lõputöö esitlemine: bakalaureuseseminaris kolmanda õppeaasta kevadsemestril või magistriseminaris teise õppeaasta sügissemestril;
- 3) avalduse esitamine lõputöö teema ja juhendaja deklareerimiseks ÕISis ÜTI poolt määratud tähtajaks;
- 4) ÜTI direktori korraldus lõputöö teema ja juhendaja määramiseks;
- 5) lõputöö esitamine digitaalselt (pdf) ÜTI poolt määratud tähtajaks.
- 6) algmaterjalide ja ideede originaalsuse ning viitamise korrektsuse kontrollimiseks üliõpilastöodes kasutab ÜTI plagiaadituvastusprogrammi. Üliõpilane esitab autorideklaratsiooni ja lihtlitsentsi elektroonsena ÕIS-s. Lõputöö pdf faili, mis on eelnevalt juhendaja poolt digiallkirjastatud, laeb üliõpilane vastavasse Moodle pesasse. Moodle saadab lõputöö automaatselt plagiaadituvastusprogrammi. Raport tulemusega tehakse kättesaadavaks kaitsmiskomisjoni liikmetele.

Käesolev juhend keskendub eelkõige lõputööde koostamise, vormistamise ja kaitsmise nõuetele ÜTI sotsioloogia suunas. Lisaks on lõpetajal väga soovitatav tutvuda ka Tallinna Ülikooli õppekorralduse eeskirja (ÕKE) vastavate sätetega (7. peatükk, Lõputöö kaitsmine ja lõpueksami sooritamine).

1.1 Töö eesmärk

Bakalaureusetöö	Magistritöö
Bakalaureusetöö annab üliõpilasele võimaluse keskenduda mingi aktuaalse sotsioloogilise probleemi iseseisvale	Magistritöö eesmärgiks on anda üliõpilastele võimalus keskenduda mingi aktuaalse sotsioloogilise probleemi

uurimisele. Bakalaureusetöö eesmärgiks on toetada üliõpilase oskuste väljakujunemist uurimistöö teostamise ja akadeemilise tekstiloomel alal. Töö edukas sooritamine on tõenduseks, et üliõpilane on omandanud õppekava ja bakalaureusetöö väljunditena määratletud oskused ja teadmised ning suudab nendele tuginedes tähtaegselt kavandada ja teostada analüütilise, teaduslikel uurimismeetoditel põhineva uurimistöö.	praktilisele ja teoreetilisele analüüsile; õpetada otsima, refereerima ja analüüsima erialast kirjandust ning sellest lähtudes püstitama uurimisprobleemi; kriitiliselt analüüsima olemasolevaid uurimistulemusi ning nende saamiseks kasutatavaid meetodeid; anda võimalus rakendada õpingutes omandatud sotsioloogilisi uurimis- ja andmetöötlusmeetodeid, kasutades selleks empiirilisi andmeid ja andmebaase; õpetada kirjutama kokkuvõtet ja resümeed käsitletud probleemist ja saadud tulemustest; arendada oskust iseseisvate järelduste tegemiseks. Magistritöö peab sisaldama käsitletava valdkonna analüüsi, hinnanguid erinevatele seisukohtadele ja empiirilise või teoreetilise materjali analüüsi, mis kokkuvõttes võimaldaks autoril teha iseseisvaid järeldusi.
--	---

Lõputöö suuline kaitsmine õpetab üliõpilasele oma tööst suulise ja visuaalse ettekande tegemist ning väitluses oponendiga selle kaitsmist.

1.2 Juhendaja ja teema valimine, lõputöö projekti koostamine

Bakalaureusetööde juhendajateks on reeglina ÜTI sotsioloogia suuna (või mõne teise ÜTI suuna) õppejõud, doktorandid või RASI (Rahvusvaheliste sotsiaaluuringute keskus) teadurid.

Sotsioloogia eriala bakalaureusetöö juhendajal peab olema vähemalt magistrikraad või sellega võrdsustatud kvalifikatsioon (soovitatavalt sotsioloogia erialal). Sotsioloogia eriala magistritöö juhendajal peab olema doktorikraad või sellega võrdsustatud kvalifikatsioon (soovitatavalt sotsioloogia erialal).

Lõputöö juhendaja leidmiseks võib üliõpilane pöörduda omale huvipakkuva valdkonnaga tegeleva õppejõu/teaduri või õppekava juhi poole. Loetelu ÜTI sotsioloogia õppejõudude ja teadurite teemavaldkondadest on leitav [siit](#). Lõputöö teema aitab täpsustada juhendaja. Lõputöö teema ja juhendaja kinnitamiseks esitab üliõpilane ŌIS-s vastava avalduse. Avaldus esitatakse kolmanda õppeaasta sügissemestril ÜTI direktori korraldusega määratud kuupäevaks. Pärast avalduse esitamist kooskõlastab õppekava juht lõputöö teemad ja juhendajad õppejuhiga ning need kinnitab ÜTI direktor oma korraldusega.

Erandina ning põhjendatud juhul (tulenevalt teema vastavusest juhendaja tegevusvaldkonnale) võib lõputööl olla kaasjuhendaja. Õppekava juht hindab, kas üliõpilase soov kaasjuhendaja järele on põhjendatud. Kaasjuhendamise otsustab ÜTI direktor. Majavälise kaasjuhendaja määramine on erand ja selle otsustab ÜTI direktor.

Potentsiaalsel juhendajal on õigus keelduda üliõpilase poolt valitud teemat juhendamast, kui juhendatavate tööde arv ületab koormuse või juhendaja ei tunne ennast antud valdkonnas piisavalt pädevana.

Üliõpilasel on õigus taotleda juhendaja vahetamist (näiteks juhtudel, kus juhendaja ei anna üliõpilasele tagasisidet), esitades ÕIS-s vastav põhjendatud taotlus, millel on nii endise kui uue juhendaja nõusolekud (ja uue teema nimetus). Juhendaja vahetuse vajaduse otsustab ÜTI direktor.

Kui lõputöö teema ja juhendaja on kinnitatud, tuleb üliõpilasel koostada lõputöö projekt. Üliõpilase ja juhendaja poolt allkirjaga kinnitatud projekt koosneb järgmistest osadest:

- teema nimetus, töö koostaja;
- teema valiku põhjendus
- keskne uurimisprobleem ja uurimistöö eesmärk;
- soovitatav on viitamine mõnele olulisemale kirjandusallikale või tunnustatud autori kontseptsioonile;
- kasutatavad andmed ja uurimismeetodid;
- töö tegemise etappide ajakava;
- juhendaja nimi, allkiri.

Lõputöö projekti pikkuseks on 1-4 lehekülge ning seda esitletakse bakalaureuse- või magistriseminaris.

1.3 Juhendamine

Lõputöö on üliõpilase iseseisev uurimistöö. Juhendaja roll on nõustav ja suunav. Juhendaja roll jõustub, kui juhendaja ja teema on direktori korraldusega kinnitatud. Peale teema kinnitamist on soovitatav sõlmida juhendaja ja üliõpilase vaheline kirjalik juhendamiskokkulepe (näidis lisas 4). Juhendaja abistab üliõpilast vastavalt eelnevalt kokkulepitud ajagraafikule teema valikul, uurimisprobleemi ja hüpoteeside/uurimisküsimuste sõnastamisel, aitab valida meetodikat, soovib kirjandust, kontrollib töö vastavust sisulistele ja vormilistele nõuetele. Juhendajapoolne juhendamise/konsulteerimise aeg (BA töö puhul 30 tundi, MA töö puhul 50 tundi) hõlmab ka töö läbilugemiseks kuluvat aega.

Juhendajal on õigus lõpetada üliõpilase juhendamine, kui üliõpilane ei pea kokkulepitud tähtaegadest kinni, rikub uurimistöö eetikanõudeid (vt. [ISA eetikakoodeks](#)) või eirab juhendajapoolseid soovitusi. Juhendamise lõpetamisest tuleb üliõpilast ja õppekava juhti

kirjalikult teavitada. Töö lõppvariant tuleb juhendajale esitada kokkuleppel juhendajaga piisava ajavaruga, et juhendaja jõuaks enne kaitsmisele esitamist tervikliku töö läbi vaadata. Juhendaja annab omapoolse nõusoleku töö esitamiseks kaitsmisele, allkirjastades lõputöö lõpliku faili digitaalselt. Juhendaja esitab lõputöö kaitsmisel oma hinnangu – kohapeal suuliselt või üks päev enne kaitsmist kirjalikult.

1.4 Uurimistöö liigid ja sisulised nõuded

Lõputöö on reeglina empiiriline uurimus, põhjendatud juhtudel on lubatud ka teoreetilised uurimused.

Empiirilises uurimuses esitatakse teiste autorite teoreetiliste käsitluste või empiiriliste uurimuste analüüsile tuginedes oma teoreetiline positsioon, püstitatakse hüpoteesid/ uurimisküsimused ja viiakse nendest lähtuvalt läbi andmete kogumine ja analüüs või olemasolevate andmete analüüs. Empiiriliste tööde puhul peab autor väga täpselt ja põhjalikult kirjeldama kasutatud meetodeid ja andmeid.

Teoreetilises uurimuses töötatakse olemasolevate teoreetiliste käsitluste ja/või uuringute baasil välja omapoolne lähenemine uuritavale probleemile, analüüsides kriitiliselt ja võrdlevalt erinevaid käsitlusi. Empiirilist informatsiooni esitatakse ainult siis, kui see on vajalik teoreetilise lähenemise selgitamiseks. Teoreetiline uurimus ei tohi piirduda ainult allikate refereerimisega ja kirjeldamisega, vaid peab sisaldama nende analüüsi ning väljendama autoripoolseid tõlgendusi ja seisukohti.

Lõputöös võib kasutada nii kvantitatiivseid kui kvalitatiivseid analüüsimeetodeid. Kombineeritud meetodi kasutamine on lubatud vaid magistritöös.

Kvantitatiivse lähenemise korral tuleb üliõpilasel uurimisküsimustest, töö teoreetilistest alustest ja empiirilisest taustast lähtuvalt püstitada hüpoteesid. Empiirilise materjali ehk andmestiku osas tuleb kasutada kvaliteetselt kogutud olemasolevaid teisesid andmeid, mis võimaldavad teha üldistusi üldkogumile (kui andmete ise kogumine on uurimisküsimusest lähtuvalt vajalik, siis seda tuleb juhendajaga arutada ja õppesuunas kooskõlastada). Analüüsimeetodite kirjeldus peab selgitama, mida on kavas teha: milliseid tunnuseid (sõltuv, sõltumatu(d)) kasutatakse ja millisele uurimisküsimusele/hüpoteesile selle kaudu vastus saadakse. Andmeanalüüsi struktuur järgib hüpoteeside loogikat. Töös kirjeldatakse tabelites ja/või joonistel esitatud tulemused (sh olulisustõenäosuste näitajad) ning tehakse järeldused hüpoteeside kehtimise kohta (ka negatiivse tulemuse korral). Arutelu või kokkuvõtte osas seostatakse tulemused töö teoreetilise raamistiku ning varasemate uuringutega. Tabelid ja joonised esitatakse töö põhiosas või vajadusel lisana.

Kvantitatiivse andmeanalüüsi puhul on nõutav järgmiste statistiliste meetodite valdamine ja rakendamine:

- sagedustabelite ja risttabelite analüüs (hii-ruut või jääkide analüüs);

- keskmiste võrdlemine ja korrelatsioonanalüüs (nt t-test, ANOVA, Post-hoc testid, Pearson, Spearman);
- magistritöös lisaks ka mitmemõõtmelise statistilise analüüsi meetodid: regressioon, faktoranalüüs, klasteranalüüs, vm (kui see on uurimisküsimusest tulenevalt põhjendatud, siis võib selles punktis loetletud keerukamaid analüüsimeetodeid kasutada ka bakalaureusetöös).

Valik tehakse vastavalt konkreetsele andmestikule, püstitatud uurimisküsimustele ning hüpoteesidele. Kasutada võib ka keerukamaid analüüsimeetodeid (regressioon, faktoranalüüs, klasteranalüüs, jm), kui see on uurimisküsimusest tulenevalt põhjendatud. Sellisel juhul peab üliõpilane nende meetodite põhimõtteid valdama. Kindlasti peab tulemusi kontrollima statistilise olulisuse testidega vm statistilist olulisust hindavate meetoditega.

Kvalitatiivse lähenemise korral on uurimisküsimused fokusseeritud, loogiliselt välja arendatud uurimisprobleemist ning kooskõlas töö eesmärkidega. Andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud tulenevalt uurimisküsimustest, vastavaid valikuid on töös põhjendatud, kriitiliselt hinnatud (sh hinnang enese rollile uurijana ja uurimiseetikale) ning kirjeldatud nii, et on võimalik aru saada materjali kogumise ja analüüsimise protsessist. Kasutatud meetodite kirjelduses tuleb keskenduda oma tegevuse selgitamisele, viidetest varasemale kirjandusele on vajalikud vaid need, mida on otseselt vaja enda argumentide toetuseks. Kodeerimisprotsessi (nende kvalitatiivsete meetodite puhul, mis eeldavad kodeerimist) ja analüüsi käiku tuleb põhjalikult kirjeldada, tuues töö lisas ära koodipuu, kodeerimisjuhend vms struktureeritud analüüsiprotsessi selgitus.

Bakalaureusetöodes, mis kasutavad empiirilise materjalina intervjuusid, on orienteeruv nõutud intervjuude arv ligikaudu 10, seejuures peaks iga intervjuu olema optimaalselt vähemalt 35-minutilise pikkusega. Intervjuude lõplik arv ja pikkus sõltuvad eelkõige töö eesmärgist ja valimist ja eelpooltoodud mahtu tuleks käsitleda nõ ekvivalendina, millest enda töö kavandamisel lähtuda. Näiteks on ekspertintervjuud tüüpiliselt lühemad kui intervjuud, mis käsitlevad isiklikku kogemust. Samuti võivad täiendavalt läbi viidud intervjuud olla lühemad (näiteks juhtudel, kus uuritava nähtuse mõistmiseks on vaja teha mõned lisaintervjuud, mis keskenduvad uuritava teema ühele konkreetsele aspektile).

Kvalitatiivsel empiirilisel materjalil põhinevas **magistritöös** on vaja koguda nii palju empiirilist materjali, et oleks võimalik uuritavat nähtust süvitsi mõista ning püstitatud uurimisküsimus(t)ele adekvaatselt vasta.

Kui kasutatava empiirilise materjali näol on tegu olemasolevate andmetega (näiteks meediaartiklid, sotsiaalmeedia lõimed), tuleb juhendajaga koostöös leida optimaalne materjali hulk. See sõltub oluliselt ka valitud uurimisstrateegiast (näiteks võib süvitsi analüüsida väiksemat hulka materjali või läheneda laiahaardelisemalt suuremale hulgale materjalile). Lõppkokkuvõttes on kvalitatiivsel empiirilisel materjalil põhinevas uurimistöös

vaja koguda nii palju materjali, et oleks võimalik uuritavat nähtust süvitsi mõista ning püstitatud uurimisküsimus(t)ele adekvaatselt vasta.

Andmete analüüsi esitus on loogiliselt struktureeritud, süstemaatiline, mitmekülgne ning põhjalik ja järgib valitud meetodile omast esitusviisi (nt intervjuutsitaatide esiletoomine jms). Analüütiline osa ei või olla vaid andmeid (nt intervjuumaterjali) ümberjutustav või triviaalne, vaid analüütiline: keskendudes uurimuse fookuses oleva(te)le protsessi(de)le/nähtus(t)ele, tuues esile analüüsis leitud kesksed kategooriad ja neid kujundavad asjaolud, seoseid erinevate kategooriate vahel jne. Sõltuvalt töö spetsiifikast on tulemuste esitamiseks soovitatav kasutada sobivaid visualiseerivaid ja koondavaid esitusviise: leitud tüpoloogiaid koondavaid tabeleid, protsesside-vahelisi seoseid väljendavaid joonised vms.

Arutelu ja kokkuvõtte osas seostatakse enda järeldused analüütiliselt varasemate uuringute ja teoreetiliste käsitlustega: neid omavahel võrreldes, kriitiliselt hinnates ja edasi arendades. Sõltuvalt tööst tuuakse kvalitatiivse uurimuse puhul sedalaadi arutlust vahel juba analüütilisse ossa, kui varasem teoreetiline käsitlus võimaldab analüüsivat materjali sisukamalt tõlgendada.

1.5 Retsenseerimine ja kaitsmine

Lõputöid kaitstakse ÜTI sotsioloogia õppesuunas direktori korraldusega kinnitatud komisjoni ees avaliku kaitsmisena, vastavalt käesolevas juhendis kirjeldatud avaliku kaitsmise käigule.s

Bakalaureusetööde kaitsmiskomisjoni kuulub vähemalt 50 protsenti doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga õppejõude/teadureid. **Magistritööde** kaitsmiskomisjoni kuulub vähemalt 75 protsenti doktorikraadiga või sellele vastava kvalifikatsiooniga õppejõude/teadureid. Kaitsmiskomisjon on otsustusvõimeline, kui kaitsmisel viibib vähemalt 2/3 selle liikmetest (sh eesistuja). Kaitsmised toimuvad TLÜ akadeemilise kalendri kohaselt ÜTIs kinnitatud kuupäevadel.

Lõputöö tuleb esitada ÜTI-s kinnitatud tähtajaks digitaalselt Moodle's. Töö esitamistähtaeg määratakse vastavalt TLÜ akadeemilises kalendris märgitule (tavapäraselt kolm kuni neli nädalat enne kaitsmisi).

Magistri- ja bakalaureusetööde eelkaitsmist ei toimu, kaitsmiseks valmistatakse vastavalt magistri- või bakalaureuseseminaril. Lõputöö kaitsmisele lubamise otsustab lõputöö juhendaja lähtudes tööle kehtestatud miinimumnõuetest. Lõputöö tagasilükkamisel on võimalus esitada edasiarendatud töö uuesti järgmisel semestril. Üliõpilasel on õigus saada informatsiooni tagasilükkamise põhjuste kohta.

Lõputööle antakse hinnang kirjaliku vormikohase retsensiooniga. Lõputöö retsensendi määrab vastava õppekava juht konsulteerides vajadusel juhendajaga. Bakalaureuse- ja magistritöö retsensentidele kehtivad samad kvalifikatsiooninõuded, mis vastava taseme juhendajatele. Sotsioloogia õppejõudude koosoleku otsusel võidakse bakalaureusetöö

retsensendiks määrata ka edasijõudnud ja õpingutes edukas magistrant. Retsensent peab esitama retsensiooni, mis lähtub alapeatükis 1.6 ning lisas 2 (BA tööd) ja 3 (MA tööd) kirjeldatud kriteeriumidest ning andma tööle oma hinnangu vastavalt ülikoolis kehtivatele hindamiskriteeriumitele. Retsensent ei anna tööle hinnet. Retsensioon laeb digitaalselt allkirjastatud retsensiooni vastavasse Moodle'i pesasse vähemal üks tööpäev enne kaitsmiskuupäeva, kuid soovitatavalt vähemalt kaks päeva enne.

Lõputöö avalik kaitsmine toimub suulise ettekande ja väitluse vormis.

Kaitsmise käik:

1. Protseduuri juhataja, kelleks reeglina on kaitsmiskomisjoni juhataja, kuulutab kõigi kohal viibijate ees välja kaitsmise alguse ja tutvustab kaitsmis(t)e päevakava.
2. Protseduuri juhataja annab lõputööd kaitsvale üliõpilasele sõna oma töö tutvustamiseks.
3. Üliõpilane esitab oma ettekande, mille pikkus on bakalaureusetööde puhul 10-12 minutit ja magistritööde puhul 15-20 minutit. Autor annab ülevaate oma tööst: keskendudes analüüsile, põhitulemustele ja järeldustele, kuid tutvustab ka teoreetilist raamistikku ja metoodikat. Soovitatav on oma ettekande illustreerimiseks kasutada projektoriga näidatavaid materjale. Slaidide koostamisel pidada silmas, et teksti esitataks pigem vähem ja suure tähesuurusega (miinimum 18 punkti). Võimalusel esitada ülevaatlikke jooniseid, graafikuid, tabeleid, skeeme jms.
4. Üliõpilase sõnavõtu lõppedes pöördub protseduuri juhataja retsensendi poole ning palub tal esitada lõputöö kohta oma arvamus.
5. Retsensent esitab kokkuvõtlikult oma hinnangu lõputöö peamiste seisukohtade, töö teostamise taseme ja tulemuste kohta. Järgnevalt esitab retsensent küsimused. Kui retsensent kohal ei viibi, loeb protseduuri juhataja või tema poolt volitatud isik retsensendi kirjaliku arvamuse ja küsimused ette. Järgnevalt toimub arutelu kaitsja ja retsensendi (või viimase puudumisel protseduuri juhataja) vahel. Kokku kestab retsensendi sõnavõtt, kaitsja vastamine küsimustele ja arutelu 10–15 minutit.
6. Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna komisjoni liikmetele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele, arutelu jätkub üliõpilase ja komisjoni vahel.
7. Kaitsmisprotseduuri juhataja annab sõna kõigile kohal viibijatele küsimuste esitamiseks tööd kaitsvale üliõpilasele. Arutelu jätkub üliõpilase ja kohal viibijate vahel.
8. Sõna antakse töö juhendajale omapoolse seisukoha esitamiseks. Kui juhendaja ei viibi kohal, loeb tema kirjaliku seisukoha ette kaitsmisprotseduuri juhataja.
9. Üliõpilasele antakse võimalus lõpp- ja tänusõnadeks (komisjoni, retsensendi, juhendaja jt tänamine).
10. Protseduuri juhataja kuulutab lõputöö avaliku kaitsmise lõppenuks. Kogu protseduur ühe bakalaureusetöö kaitsmise kohta kestab ca 30 minutit ning magistritöö kohta ca 45 minutit.
11. Kaitsmiskomisjon hindab kaitstud töid kinnisel koosolekul samal päeval. Kaitsmiskomisjoni otsuse teeb teatavaks protseduuri juhataja nii üliõpilasele kui kõigile

kohal viibijatele, juhul kui kaitsja on nõus oma hinde avalikustamisega. Kui kaitsja ei saa kohal olla, siis saab ta hinde teada ühe tööpäeva jooksul ÕIS-s.

Lõputööd on hindelised ning hinde määrab kaitsmiskomisjon. Hinde määramisel arvestab komisjon kirjaliku töö taset ja töö avalikku kaitsmist. Töödele esitatavad hindamiskriteeriumid on esitatud punktis 1.6 ning lisades 2 ja 3. Lõputöö kaitsmisele mitteilumune mõjuva põhjusega võrdsustatakse hindega puudulik (F). Mõjuval põhjusel mitteilunud üliõpilase kohta tehakse protokolli märges mitteilunud (MI). Mõjuvaks põhjuseks on haigus, õnnetusjuhtum ning selle kohta tuleb õppenõustajale esitada tõendusmaterjal (nt arstitõend).

Kaitstud lõputööd säilitatakse digitaalselt Tallinna Ülikooli repositooriumis.

1.6 Hindamine

Tööde hindamisel lähtutakse allpool olevatest kriteeriumitest (üksikasjalikud hindamiskriteeriumid on esitatud lisades 2 ja 3):

- Valitud teema erialaga seostatus;
- Uurimisprobleemi aktuaalsuse ja olulisuse näitamise oskus;
- Probleemipüstituse selgus, piiritletus ja uudsus; uurimuse eesmärgi ja uurimisküsimuste asjakohane määratlemine;
- Teema piiritletus ja fokuseeritus;
- Erialase kirjandusega töötamise oskus;
- Empiirilise materjali kogumise, töötlemise ja analüüsimise oskus, kasutatud uurimismeetodite valdamine;
- Töö terviklikkus: ülesehituse loogilisus ja eri osade omavaheline vastavus (pealkiri vs sisu, meetod vs töö eesmärk, sissejuhatus ja kokkuvõte vs sisu jne.), teoreetilise ja empiirilise osa omavaheline seostatus;
- Töö vastavus püstitatud eesmärgile;
- Töö keeleline (grammatiline, ortograafiline ja terminoloogiline) tase ja stiililine ühtsus;
- Töö vastavus nõutavale mahule ja vormistatusnõuetele, korrektsus allikate kasutamisel ja viitamisel;
- Töös väljendatud seisukohtade esitamine ja argumenteerimine ning küsimustele vastamine avaliku kaitsmise käigus.
- Magistritööde puhul: mida uut pakub töö võrreldes senise teadmisega ja kui adekvaatselt on see uus teadmine töös esile toodud, milline on autori omapoolne akadeemiline panus;

Töö peab olema teostatud kooskõlas [ISA eetikakoodeksiga](#).

2. VORMISTAMINE

2.1 Maht

Bakalaureusetöö maht on 35-40 lehekülge ja magistritöö maht 60-80 lk (ilma tiitellehe, sisukorra, kasutatud kirjanduse ja lisadeta; 1 lk = 1800 tähemärki tühikuteta).

2.2 Struktuur

Lõputöö koosneb reeglina järgmistest osadest, kusjuures iga konkreetse töö struktuur ja peatükkide pealkirjad koostatakse sisulistest kaalutlustest lähtudes:

Empiiriline uurimus:

- **tiitelleht** (kujunduse näidis vt. lisa 1);
- **resümee** – uurimuse eestikeelne lühikokkuvõte (maksimaalselt üks A4 lk, 1,0 reavahe), kus kirjeldatakse uurimuse eesmärgi, sisu ja tulemusi. Sellele lisatakse loetelu võtmesõnadest (5–10), mis kõige enam iseloomustavad antud tööd. Töös mittesisalduvat informatsiooni resümeele ei lisata;
- **abstract** – uurimuse lühikokkuvõte ehk resümee tõlge, reeglina inglise keeles (võib olla ka saksa, prantsuse või vene keeles) koos pealkirja ja autori nimega (maks. 1 A4 lk, 1,0 reavahe);
- **eessõna** (soovi korral) – eessõnas on võimalik väljendada isiklikke põhjuseid uurimisteema valikuks, tänusõnu jms;
- **sisukord** – töö põhiosast tuleb sisukorras kajastada kõiki numeratsiooniga tähistatud pealkirju. Sisukorda lisatakse, kuid ei numereerita: sissejuhatus, kokkuvõte, kirjanduse loetelu, resümee, lühendite loetelu, lisad jm töö iseseisvad osad;
- **lühendite loetelu** (vajadusel) – töös kasutatavad lühendid ja märgised täissõnaliste väljendustega;
- **sissejuhatus** – autoripoolne teema valiku, teema aktuaalsuse ja käsitluse uudsuse põhjendus; töö eesmärgi, uurimisküsimuste, kasutatavate teooriate, andmestiku ja meetodite lühikirjeldus. Sissejuhatuses antakse ka ülevaade töö struktuurist. Sissejuhatuses ei tooda ära teoreetilise ja empiirilise analüüsi käigus saadud tulemusi ja järeldusi; tekst ei tohiks sisaldada liigseid andmeid ega ületada 1/10 töö põhiosa mahust;
- **töö teoreetilise perspektiivi esitamine, varasematele uurimustele ning olulisematele teoreetilistele käsitlustele ja mõistetele tuginedes** – antakse ülevaade uurimisteema varasematest teoreetilistest ja empiirilistest käsitlustest ning uuritava valdkonna kontekstist, mille tulemusel täpsustatakse uurimisküsimused. Kvantitatiivse meetodi puhul püstitatakse ja põhjendatakse hüpoteesid. Iga hüpoteesi juures peab olema põhjendatud, millistele teoreetilistele käsitlustele või varasematele uuringutele see tugineb.
- **uurimismeetodid**
 - kasutatud metodoloogia, meetodid ja nende valiku põhjendus;

- valimi koostamise ja andmete kogumise (või kasutatud andmebaasi) kirjeldus;
 - hüpoteesides/uurimisküsimustes sisalduvate põhimõistete operatsionaliseerimine;
 - kasutatud analüüsimeetodite kirjeldus ja põhjendus;
 - uurimiseetika ja uurija roll/eneserefleksioon.
- **empiiriline uurimus** – uurimuse tulemuste (sh kvantitatiivse uurimuse puhul olulisustõenäosuse näitajate) kirjeldamine ja järelduste esitamine ning soovi korral/vajadusel nende seostamine töös käsitletud teoreetilise lähenemisega. Tulemused esitatakse tabelite või joonistena, kas põhitekstis või lisana. Kvantitatiivse meetodi puhul hinnatakse hüpoteeside kehtivust (ka negatiivset tulemust). Kvalitatiivsete meetodite puhul on oluline kesksete mõistete omavaheline haakumine ning nende seos empiirilise materjaliga;
 - **järeldused ja arutelu** – uurimistulemuste üle arutlemine, seostatuna varasemate uurimuste ja teooriatega. Sealjuures antakse hinnang, kuivõrd on suudetud realiseerida töö eesmärk ning mil moel tulemused vastavad eelnevalt püstitatud uurimisküsimustele. Hinnatakse tulemuste üldistatavust, sh uurija rolli, andmete kvaliteeti ja sobivust jms. Saadud tulemusi tuleb hinnata ka üldisemas kontekstis, mis võimaldab esile tuua autoripoolse panuse teema analüüsil.
 - **kokkuvõte** – annab ülevaate töö tulemustest töö eesmärgist lähtuvalt, sealhulgas ka teoreetilisest ja metodoloogilisest panusest. Käsitleda tuleb võimalusi antud töö rakendusteks ning esitada visioon antud teema edasise uurimise perspektiivide ja probleemide kohta. Kokkuvõttes ei esitata uut infot ega liigseid andmeid ja see ei ületa 1/10 töö põhiosa mahust.
 - **kasutatud allikate loetelu** – loetelu kõigist töös kasutatud ja viidatud materjalidest. Bakalaureusetöö puhul on nõutav minimaalselt 20 akadeemilist allikat ning magistritöö puhul minimaalselt 40. Kasutatud allikate loetelu peab olema vormistatud APA stiilis, kirjanduse loetelu tuuakse ära tähestikulises järjekorras. Kaudviiteid tuleb vältida. Kui see pole kuidagi võimalik, tuleb tekstis esitada andmed algallika kohta.
 - **lisad** – suuremahulised tabelid, joonised, väljavõtted allikatest (näiteks dokumentidest), uurimismetoodika üksikasjalik kirjeldus jm andmed ja abimaterjalid, mis on vajalikud töö seisukohtade kinnitamiseks/illustreerimiseks, kuid oma mahu või sisu poolest hakkaksid teksti lugemist takistama. Iga lisa nummerdatakse ning alustatakse uuel lehelt.

Teoreetilise uurimuse puhul on nõuded ja töö ülesehitus üldjoontes samad kui empiirilise uuringu puhul. Teemaarendus koosneb probleemi varasemate käsitluste analüüsist kirjanduse põhjal, mis esitatakse loogiliselt järgnevate peatükkidena ja sisaldavad autori omapoolseid seisukohti.

2.3 Vormistus ja kujundus

Töö vormistatakse A4 formaadis jättes lehe servadest ruumi 2,54 cm. Lõputööd esitatakse digitaalselt pdf-vormingus.

Trükikiri: Times New Roman või Calibri, tähesuurus 12; Arial, tähesuurus 11.

Tekst trükitakse reavahega 1,5. Tabelite pealkirjades, jooniste allkirjades, pikkade tsitaatide puhul ja viidetes (v.a. viidete vahel) on soovitatav kasutada reavahet 1,0.

Töö iseseisvad koostisosad (peatükid, kokkuvõte, kirjanduse loetelu jne) algavad uuel lehelt. Kui pealkirjaga samale lehele ei mahu vähemalt kolm rida sellele järgnevat teksti, tuleb tekstiga alustada uuel lehelt.

Töö liigendatuse esiletoomiseks on soovitatav kasutada pealkirjade ees numeratsiooni kolme kõrgema taseme pealkirjade puhul (need tuuakse välja ka sisukorras), väiksemate alajaotuste puhul on pealkiri ülejäänud tekstist soovitatav eraldada rasvast ja/või kaldkirja kasutades (vt allpool näiteid erineva taseme pealkirjade vormistamise kohta). Töö pealkirjades sõnu “peatükk”, “punkt” jms ei kasutata.

Kõikide peatükkide ja teiste iseseisvate osade (sissejuhatus, kokkuvõte, lisad jne) pealkirjad kirjutatakse suurtähtedega, esimese taseme pealkirja ette on soovitatav jätta 4 reavahet, järele 2 reavahet. Alljaotuste (alapeatükk, punkt jm) pealkirjad kirjutatakse väiketähtedega (suure algustähega). Pealkirjade lõppu punkti ei panda, pealkirjad peavad olema lühikesed ning lakoonilised ja vastama töö sisule (kvalitatiivse uurimuse puhul on lubatud soovi korral empiirilise osa (ala)pealkirjades kasutada sobivaid tsitaate analüüsitud materjalist). Sõnade poolitamine ja lühendite kasutamine pealkirjas ei ole soovitatav.

NB! Oluline on järgida kogu töö lõikes ühtset vormistusstiili.

Näide:

2. UURIMUS KORTERIOMANIKEST

2.1 Kodu korterelamus

2.1.1 Kodu loomine ja kodutunne

2.4 Keel ja stiil

Töö kirjutatakse eesti keeles, lisatakse kokkuvõte (*abstract*) reeglina inglise või saksa, prantsuse või vene keeles (vt ka ptk 2.2 Struktuur). Õppejuhile esitatud ja õppekava juhiga kooskõlastatud avalduse alusel võib lõputöö esitada valdkonnas enamkasutatavas võõrkeeles, sel juhul lisatakse eestikeelne pikem resümee.

Teadusliku töö kirjutamisel tuleb arvestada, et tekst oleks asjalik, kergesti mõistetav ja väljendused ühetähenduslikud. Hoiduda tuleks liigsest sõnavoolavusest ja tarbetutest kordustest, lohakast keelekasutusest, keerulistest lausekonstruktsioonidest ja mittevajalikest võõrsõnadest. Slängisõnavara kasutamine peab olema läbimõeldud (nt väljendamaks mingit nähtust, hoiakut vms kõnekamalt) ning see tuleb eristada muust tekstist jutumärkidega. Ka lakoonilisus mõtete edastamisel võib muuta teksti raskesti loetavaks. Kõneviis ja -vorm peavad olema ühtsed kogu töö ulatuses. Soovitav on lõputöös läbivalt kasutada isikulist tegumoodi, täpsemalt, *mina*-vormi.

Töös on võimalik kasutada joonealuseid märkusi, kus võib esitada võõrkeeltest tõlgitud terminite ja tsitaatide algkuju ning muid lühikesi selgitusi, mis täiendavad põhitekstis esitatud mõttearendust.

Kvalitatiivse meetodi puhul tuuakse tavapäraselt tekstis ära tsitaate analüüsitud intervjuudest, mis eristatakse muust tekstist kaldkirjaga ning tsitaatide vormistamisel kasutada reavahe 1. Tsitaadid peaksid olema põhitekstist eraldatud tühjade ridadega tsitaadi ees ja tagas (v.a. juhul kui tsitaadi pikkus jääb alla ühe rea—sel juhul võib tsitaadi integreerida põhiteksti sisse). Tsitaatide valik peab olema sisuliselt põhjendatud ning neid ei esitata rohkem kui vajalik.

Uurimismaterjali esitamise puhul (nt intervjuukatked) tuleb arvestada uurimuses osalejate anonüümsuse nõudest tulenevate piirangutega.

Soovitav on paluda kaasüliõpilastel või mõnel kolleegidel töö enne esitamist läbi lugeda ja seda kommenteerida. Kirjutamise käigus muutub tekst liiga tuttavaks, mistõttu vasturääkivused, puudulikud seletused ning kirjavead võivad jääda endale märkamata.

2.5 Viitamine, plagiaat, tehisaru kasutamine

Töös tuleb viidata kõiki kasutatud allikaid. Plagiaat, ehk loomevargus, st teiste autorite andmete, tekstide, tsitaatide, jooniste, tabelite jms kasutamine nendele viitamata on lubamatu. Mõne teise uurimuse raames kogutud publitseerimata andmete kasutamisel/analüüsimisel oma töös peab olema luba andmete valdajalt või kaasautoritelt. Plagiaat võib TLÜ Õppekorralduseeskirja kohaselt tuua kaasa üliõpilase eksmatrikuleerimise. Enne kaitsmisele lubamist kontrollitakse kõiki lõputöid plagiaadituvastussüsteemis.

Viitamine kasutatud allikale toimub vahetult selle lause järel, milles allikat kasutati, sulgudes autori, avaldamisaasta ja vajadusel lehekülje lisamisega (leheküljenumber on vaja lisada kui viidatakse mingile konkreetsele mõistele, lause(te)le või mõttele originaaltekstis kuid mitte juhul kui viidatakse teosele tervikuna). Tsiteerimisel esitatakse sõna-sõnalt autori tekst, mis pannakse jutumärkidesse, väljajäetavad sõnad asendatakse nurksulgudes punktiiriga: [...]. Tsitaadis pole lubatud erinevatest kohtadest võetud lausekatkendeid liita üheks lauseks.

Allikate nimekirjas esitatakse tähestikulises järjekorras kõik materjalid, millele töös on viidatud, ja ainult need. Allikad esitatakse üldjuhul ühes nimekirjas, eristamata erinevat tüüpi väljaandeid. Allikate loetelu peab olema nummerdamata. Juhul kui töö empiiriliseks materjaliks on kirjalikud materjalid (nt ajaleheartiklid, ametlikud dokumendid), intervjuud, internetitekstid või raadio- ja televisioonisaated, tuleb viited empiirilisele materjalile esitada eraldi nimekirjana.

Kõik viited (tekstisisesed viited ja allikad) tuleb vormistada **APA stiilis** (vt nt https://owl.purdue.edu/owl/research_and_citation/apa_style/apa_formatting_and_style_guide/index.html).

Lõputöö koostamisel võib kasutada **tehisintellekti ehk tehisaru** rakendusi näiteks abivahendina oma mõtete arendamiseks, mõistete ja varasemate uurimistööde kohta info kogumiseks, lähenemiste võrdlemiseks, kesksetele terminitele sünonüümide leidmiseks, tagasiside saamiseks, töö teksti korrastamiseks, sõnastuse parandamiseks, tõlkimiseks, viidete vormistamiseks ja haldamiseks.

Tehisaru rakenduste kasutamisel on soovitatav võrrelda erinevate keskkondade tulemusi, kuna samale päringule ei anta ühesuguseid vastuseid ning tuleb silmas pidada, et rakendused tihti eksivad. Kui tehisaru rakendusi on kasutatud teemakohaste allikate otsimiseks, tuleb need tekstid läbi lugeda ja veenduda, et kõik tehisaru soovitatud allikad on olemas, need on teemakohased ja korrektselt viidatud. Silmas tuleb pidada ka keskkonnamõju, kuna tehisaru rakendused on väga energiakulukad. Samuti võivad generatiivse tehisaru rakendused olla loodud ebaeetilisi praktikaid kasutades.

Uurimistöö tegemisel ei ole lubatud tehisaru rakendustesse sisestada või üles laadida uurimistöö käigus kogutud isikuandmeid või teiste autorite loodud tekste ja/või andmeid vastavate isikute ja autorite teadva nõusolekuta. Samuti ei ole lubatud kasutada tehisaru rakendusi andmete loomiseks, tekitamiseks, fabritseerimiseks.

Kui uurimistöö tegemisel ja teksti kirjutamisel on tehisaru kasutatud, tuleb see metodoloogia peatükis läbipaistvalt ja üksikasjalikult kirjeldada: milliseid rakendusi on kasutatud, mis eesmärgil ja kuidas, sh milliseid päringuid, korraldusi või otsinguid kasutati. Tehisaru loodud teksti oma töös kasutada ei või, lõputöö tekst peab olema töö autori kirjutatud, tehisaru abi võib kasutada vaid teksti toimetamiseks ja tõlkimiseks. Tehisaru loodud materjali kasutamisel (nt joonised, pildid jms) tuleb sellele tekstisiseselt viidata ja lisada viited kasutatud kirjanduse loetellu (vt APA stiilis generatiivse tehisaru kasutamise viitamist [siit](#)). Tehisaru loodud materjali kasutamine töös viitamata on plagiaat.

Tehisaru rakenduste kasutamisel peab töö autori panus olema selgelt määratletav ja tuvastatav. Töö autoriks on alati inimene, seega lõputöö autor vastutab täielikult selle sisulise õigsuse, originaalsuse ning vormistusliku korrektsuse eest. Autor on kohustatud säilitama oma töö vaheversioonid (vähemalt kolm), et töö valmimise astmed oleks tuvastatavad (seda ka tehisaru kasutamata). Tuleb olla valmis üksikasjalikult töö vaheversioone ja tööprotsessi

selgitama juhendajale, retsensendile ja lõputööde komisjonile. Juhendajal on õigus lõputööd kaitsmisele mitte lubada, kui ta leiab, et tehisaru kasutamisel ei ole järgitud head akadeemilist tava või tehisaru kasutus ületab piirid, kus autori enda panus on liiga väike võrreldes tööle esitatavate nõuetega.

Tehisaru võib kasutada *kvantitatiivsete andmete analüüsimist* toetava tööriistana, mitte peamise analüüsivahendina. Seejuures on eelduseks, et autor mõistab oma andmeid ja andmestiku struktuuri ning analüüsi toetab analüüsikava. Näiteks võib tehisarust olla abi soovitud analüüsiks vajaliku koodi genereerimisel, ühes programmis tehtud koodi teise programmi keelde konverteerimisel, andmestike ettevalmistamisel (eba)loogiliste vigade leidmisel, teostatud töö ja analüüsi kontrollimiseks jne. Loodud kood tuleb kindlasti verifitseerida, selle töötamine üle kontrollida. Tehisaru võib aidata ka analüüsimudelite valikul ja hindamisel (millised mudelid analüüsi jätta), kuid autor peab lõpliku valiku tegema teadlikult, mitte otse tehisaru tulemusi oma töösse üle kandes. Niisamuti tuleb ehisaru kasutamisel olla teadlik, et see võib pakkuda lahendusi/koode, mis ei anna uurimisküsimustest ja hüpoteesidest lähtuvalt sobilikku tulemust ega pruugi soovitud kujul töötada. Seetõttu tuleks proovida erinevaid juhiseid ja alati saadud vastus/tulemus ise üle kontrollida – kas lahendus ning selle abil saadud tulemused on loogilised, ootuspärased ja tõlgendatavad, ei ole kallutatud vms.

Oluline on, et autor mõistab sisuliselt tehisaru poolt genereeritud võimalikke koode/lahenduskäike ning selle abil saadud analüüsi tulemusi. Autor peab enne tulemuste esitamist need valideerima, üle kontrollima. Tulemuste tõlgendamisel tehisaru kasutada ei või, kuna tulemused ja nende mõtestamine on töö autori originaalne panus ja vastutus. Tehisaru võib kasutada oma tõlgenduse verifitseerimiseks, kuid lõplik vastutus nende õigsuse ees jääb töö autorile.

Andmeid, mis ei pärine avalikest andmebaasidest, on keelatud tehisaru keskkondadesse üles laadida. Eriti tähelepanelik tuleb olla piiratud juurdepääsuga andmete analüüsimisel, kuna eelnevalt tuleb veenduda, kas nende üleslaadimine mõnda tehisaru keskkonda on lubatud.

Tehisaru võib *kvalitatiivsete andmete analüüsimisel* kasutada ainult ideede saamiseks ja transkribeerimise abivahendina, see tähendab, et analüüsi kavandamine ja läbiviimine peab olema töö autori tehtud. Paljud tehisaru mudelid toimivad „mustade kastidena“, mistõttu on raske/võimatu mõista, kuidas need mudelid tulemusteni jõuavad, sh erinevad tehisaru keskkonnad jõuavad erinevate tulemusteni. Kuna analüüsis tuleb tagada kogu protsessi läbipaistvus ja analüüsi tehes näitab üliõpilane oma erialaseid oskusi, siis sellest järeldub, et analüüsi ei ole võimalik lasta teha tehisarul.

Samuti tuleb tagada uuritavate privaatsus ja konfidentsiaalsus/anonüümsus, mistõttu üldjuhul (ilma osalejate teadliku nõusolekuta) ei ole lubatud kogutud andmeid tehisaru keskkonda sisestada. Analüüsiks valmistumisel võib tehisaru kasutada transkriptsioonide koostamisel, aga autoril on kohustus veenduda, et kasutatav programm on turvaline (sh veenduda, kuidas sisestatud andmeid kasutatakse) ning hiljem tuleb transkriptsioon ise üle kontrollida.

Vt ka Tallinna Ülikooli soovitusi tehisaru kasutamiseks õppetöös ja akadeemilise hea tava järgimist: <https://www.tlu.ee/tehisintellekt>

2.6 Tabelid ja joonised

Tabelid ja joonised nummerdatakse jooksvalt ning paigutatakse teksti sisse peale vastavat viidet tekstis. Tabelitele kirjutatakse pealkiri (näit: *Tabel 1. Lõputööde teemad*) ja joonisele allkiri (näit: *Joonis 1. Üliõpilaste vanuseline jaotus*), vastava tabeli või joonise juurde. Kui autor kasutab kirjandusest pärinevaid jooniseid või tabeleid, tuleb algallikale viidata. Kui autor kasutab enda tehtud arvutusi, tuleb kasutatud allikana viidata andmete algallikale ja enda arvutustele (näit: *Allikas: ETU 2016, autori arvutused*).

LISA 1. TIITELLEHE KUJUNDUSE NÄIDIS

TALLINNA ÜLIKOOL

Ühiskonnateaduste instituut

Sotsioloogia suund

Eesnimi Perekonnanimi

PEALKIRI

Töö liik (Essee/Referaat/Uurimistöö/Bakalaureusetöö/Magistritöö)

Juhendaja:

Eesnimi Perekonnanimi, teaduskraad

Töö esitamise koht/

Tallinn

Aasta

LISA 2. BAKALAUREUSETÖÖ HINDAMISKRITEERIUMID

F – töö on plagiaat ja/või ei ole seotud õppekavaga. Töö ei täida E kriteeriumi nõudeid.

	A	B	C	D	E
Probleemi-püstitus	Probleem on aktuaalne, konkreetse valdkonna mõttes põhjendatud ja oluline, arendab edasi varasemaid töid või pakub rakendusliku lahendi. Probleem ja uurimisküsimused on selgelt sõnastatud, konkreetselt piiritletud ning vastavad suurepäraselt uurimistöö eesmärgile.	Probleem on aktuaalne ja oluline. Probleem ja uurimisküsimused on loogiliselt seostatud ning vastavad väga hästi uurimistöö eesmärgile.	Probleemi aktuaalsus ja olulisus on sõnastatud. Probleem ja uurimisküsimused on selged ja hästi seostatud.	Probleemi aktuaalsus ja olulisus pole veenvalt esitatud. Probleem ja uurimisküsimused on üldtasandil omavahel seostatud, kuid leidub üksikuid küsitavusi.	Probleem ja uurimisküsimused on laialivalguvad ning uurimistöö teemaga ainult vähesel määral seostatud.
Teoreetil-ine osa	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust, mis katab töö seisukohalt olulisi allikaid ning loob seoseid eri autorite ja käsitluste vahel. Autor on töö valdkonna olulisi allikaid sünteesinud. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on selge ning teooriat on empiirilises analüüsis süsteemselt rakendatud.	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust. Töö jaoks olulised ja asjakohased vaatenurgad on kaetud. Autor on töö probleemiga seotud allikaid kriitiliselt analüüsinud ja sünteesinud. Seos teooria, empiiria ja uurimisküsimuste vahel on selge ning teoreetilisi teadmisi on osatult empiirilises analüüsis rakendada.	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust ning töö jaoks olulised ja asjakohased vaatenurgad on kaetud. Autor on töö probleemiga seotud allikaid vähesel määral kriitiliselt analüüsinud ja sünteesinud ning töö sisaldab autori loodud temaatilisi üleminekutekste. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on arusaadav, teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis	Kasutatud on asjakohast akadeemilist kirjandust, mis katab enamasti töö seisukohalt asjakohaseid teoreetilisi käsitlusi. Autor on töö probleemiga seotud teooriat vähesel määral kriitiliselt analüüsinud ning töö sisaldab üksikuid autori loodud temaatilisi üleminekuid. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on tuvastatav, teoreetilisi teadmisi on püütud hiljem empiirilises analüüsis	Teooriaosa põhineb piiratud arvul akadeemilistel allikatel ning katab hädapärast ära töö seisukohalt asjakohaseid teoreetilisi seisukohti. Töö teooriaosa on referatiivne. Teooria, empiiria ja uurimisküsimused on omavahel üldsõnaliselt seotud. Teooria ja empiirilise analüüsi seos on nõrk.

	Töö pakub teoreetilises või empiirilises plaanis senisesse teadmissesse uutset panust. Isegi kui see panus on tagasihoidlik, suudab tudeng seda töös välja tuua ja põhjendada.		rakendatud, kuid seoseid on loodud vähesel määral.	rakendada, kuid seoste loomine on kohati ebapiisav.	
Empiiriline osa	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ning meetodivalik on allikatele toetudes hästi põhjendatud ja uurimisväli piiritletud. Andmekogumise ja analüüsi meetodeid on rakendatud korrektselt kõigis töö etappides. Kõik andmekogumise ja analüüsi võtmemoistised on allikate põhjal defineeritud. Autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana. Valim või andmestik sobib uurimisküsimustele vastamiseks. Tulemuste esitamine on selge ja ülevaatlik ning järgib meetodi parimaid praktikaid. Valimit, uuringu	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja meetodivalik on põhjendatud ja uurimisväli piiritletud. Andmekogumise ja analüüsi meetodeid on rakendatud korrektselt kõigis töö etappides. Suurem osa andmekogumise ja analüüsi võtmemoistised on allikate põhjal defineeritud. Valim või andmestik sobib uurimisprobleemile vastamiseks. Autor mõistab ja on maininud enda rolli uurijana. Tulemuste esitamine on selge ja ülevaatlik. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud põhjalikult.	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks, kuid meetodi valiku põhjendus ei ole piisav. Autor valdab kasutatud meetodit üldjoontes hästi, kuigi võib leida väiksemaid küsitavusi. Suurem osa andmekogumise ja analüüsi võtmemoistised on allikate põhjal defineeritud. Empiiriliste andmete hulk ja kvaliteet on piisav ja võimaldab uurimisküsimustele vastata. Tulemused on esitatud ülevaatlikult. Valimit, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud piisavalt.	Empiiriliste andmete kogumise meetod sobib üldjoontes uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Meetodi valiku põhjendus pole piisav. Autor valdab valitud andmekogumismetodit mõningate probleemidega. Kõik esitatud empiirilised andmed on töö jaoks olulised ja seostuvad mingil moel uurimisküsimustega. Samas on andmeid, mille analüüs on puudulik. Empiiriliste andmete hulk ja kvaliteet ei pruugi olla piisav, aga võimaldab siiski teatud ulatuses uurimisküsimustele vastata. Tulemuste esitamine on konarlik. Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja	Empiiriliste andmete kogumise meetodi sobivus uurimisküsimustele vastamiseks ja selle valiku põhjendus on küsitavad. Valitud uurimismetodit kirjeldatakse väga üldises plaanis, selle rakendamisel on tehtud vigu. Töös esitatud empiirilised andmed ei ole kõik asjakohased ehk ei seostu piisavalt uurimisküsimustega. Tulemuste esitamine, valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on puudulik.

	lâbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi on kirjeldatud põhjalikult.			andmete analüüsi kirjeldus on kohati puudulik.	
Järeldused ja soovitus	Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku ja argumenteeritud vastuse. Järeldused, mis on seotud empiiria ja teoreetilise osaga, on selged ja esitatud analüütiliselt ladusalt. Järeldustes on uudseid lähenemisnurki või seoseid, mida on asetatud laiemasse teoreetilisse/ühiskondlikku konteksti. Töös on selgelt välja toodud soovitus ja edasised uurimisvõimalused ning valitud lähenemise uurimuslikud piirangud.	Kõik uurimisküsimused on saanud argumenteeritud vastuse. Töö järeldused on seotud empiiria ja teoreetilise osaga. Tulemuste üle on arutletud analüütiliselt, eri probleeme avavalt ning tulemusi laiemasse teoreetilisse/ühiskondlikku konteksti asetades. Töös on välja toodud soovitus ja edasised uurimisvõimalused.	Kõik uurimisküsimused on saanud selge vastuse. Järeldustes arutletakse tulemuste üle, kuid arutelu jääb pealiskaudseks ning analüütiliselt keskpäraseks. Järeldused on asetatud laiemasse konteksti, kuid arutelu jääb analüütiliselt nõrgaks. Töös on välja toodud üksikud soovitus ja edasised uurimisvõimalused.	Kõik uurimisküsimused on saanud vastuse, kuid erineva argumenteerituse astmega. Arutluskäik, kuidas tulemusteni jõuti, on tuvastatav. Järeldused jäävad üldiseks ning empiirilise/analüütilise nõrgalt põhjendatuks. Järelduste üle arutlemine ja nende laiemasse konteksti asetamine jääb napiks ning analüütiliselt nõrgaks. Töös on välja toodud üksikud soovitus ja viited edasistele uurimisvõimalustele.	Põhilisele uurimisküsimusele on vastatud, kuigi sellest tulenevad järeldused on üldised ning empiirilise/analüütilise nõrgalt põhjendatud. Järeldused tulenevad eelnevast analüüsist, kuid on esitatud lihtsustatult ning tulemustest on tehtud mehaaniline ja pelgalt nentiv kokkuvõte. Töös puuduvad soovitus ja edasised uurimisvõimalused.
Vormistus	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt korrektne. Leidub üksikuid trükivigu. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab suure osas nõuetele. Viitamises ei ole põhimõttelisi vigu. Viitekirjete vormistamises on üksikuid vigu. Töö on valdavalt akadeemilises keeles, kuigi õigekirjas võib olla üksikuid	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Viitamises on vigu, mis ei ole põhimõttelised.* Keelekasutuses leidub ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ning õigekeelsus- ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Hoolimata viitamisvigadest on allikad siiski tuvastatavad. Autori mõtte jälgitavus on raskendatud, võib olla keelelisi ebakorrektsusi Viitamises võib leiduda mitmeid vormistuslikke** ja ka mõni

			ebakorrektsusi ja/või leidub trükivigu.		põhimõtteline viga, kuid mitte plagiaati. Akadeemiline keelekasutus ei ole töös valdav: töö mitmes osas on ajakirjanduslikku ja kõnekeelset keelepruuki. Leidub mitmeid õigekeelsus- ja/või trükivigu, mis siiski ei takista teksti mõistmist.
Kaitsmine	Eeskujulikult vormistatud, näitlikustatud ja aja piires ette kantud esitlus. Silmapaistev kaitsekõne (s.o huvi loomine töö teema ja sisu vastu). Suurepärase teoreetilise materjali valdamine ja ülevaade töö tulemustest. Oma arvamuse esitamisel väga head argumendid ja oskus ennast väljendada. Sissejuhatuse ja kokkuvõtte sidusus. Küsimustele vastamine on täpne ja ammendav.	Korrektset vormistatud ettekande esitlus. Pädev kaitsekõne esitus. Küsimustele vastates oskab üliõpilane vastuseid põhjendada ja argumenteerida.	Selge struktuuriga ettekanne, kus leidub mõningaid ebatäpsusi. Pädev kaitsekõne. Küsimustele vastused on osaliselt argumenteeritud.	Ettekande esitluses leidub mõningaid ebatäpsusi. Kaitsekõne on pädev, aga on puudusi kõne struktuuris ja esitamiskiis. Tekib raskusi oma seisukohtade põhjendamisel.	Ettekande esitluses leidub vastuolusid, viga ja ebatäpsusi. Kaitsekõne jääb kohati arusaamatuks. Materjali mittevõrdamine või ajast mittekinnipidamine. Küsimuste vastused ei ole argumenteeritud ja/või on kohati arusaamatud.

*Põhimõtteline viga viitamisel: allikas on viitamata; allika kasutamine on töö seisukohast mittevajalik või on lahknemine tekstisiseste viidete ja kasutatud kirjanduse vahel; viitekirjete osad on esitatud valesti ja segadust tekitavas järjekorras; allikas ei ole tuvastatav.

**Vormistuslik viga viitamisel: lõputöö eeskirjaga kehtestatud viitamissüsteemide ebapiisav ja korrapärase järgimine; vormistuslikud ebakorrektsused viitekirjetes ja tekstisiseses viidetes.

LISA 3. MAGISTRITÖÖ HINDAMISKRITEERIUMID

F – töö on plagiaat ja/või ei ole seotud õppekavaga/eriala uurimisdistsipliiniga. Töö ei täida E kriteeriumi nõudeid.

	A	B	C	D	E
Probleemi - püstitus	Autor on toetunud probleemi käsitlemisel teiste autorite seisukohtadele ning uurimisvaldkonna varasematele töödele. Autor on esitanud diskussiooni, mis käsitleb probleemi uudest vaatenurgast. Uurimisprobleem ja küsimused on selgelt sõnastatud ning peegeldavad seatud probleemi mitmetahuliselt, sh ilmneb autori panus probleemi põhjalikumasse lahendamisse. Autor suudab positsioneerida ja põhjendada oma	Uurimisküsimused peegeldavad seatud probleemi mitmetahuliselt. Autor on toetunud probleemi käsitlemisel teiste autorite seisukohtadele ning uurimisvaldkonna varasematele töödele ning probleemipüstitust ja käsitlust toetab diskussioon. Autor suudab positsioneerida oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.	Autor on tõestanud probleemi aktuaalsust. Uurimisküsimused peegeldavad uurimisprobleemi mitmetahulisust ja tahkude vastastikuseid seoseid. Autor on toetanud probleemi teiste autorite seisukohtadega ning uurimisvaldkonna varasemate töödega, kuid diskussioon on vähene. Autor suudab määrata oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.	Probleem on seotud erialaga, kuid autor on tõestanud probleemi aktuaalsust vähesel määral. Uurimisprobleem on trafaretne ja vähemõõtmeline. Uurimisprobleem ja küsimused on omavahel seostatud. Autor on toetanud probleemi teiste autorite seisukohtadega ning uurimisvaldkonna varasemate töödega, kuid puudub diskussioon. Autor suudab määrata oma lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning nimetab metodoloogilise paradigma.	Probleem on seotud erialaga, kuid autor ei ole tõestanud probleemi aktuaalsust. Autor on toetanud probleemi eri autorite seisukohtadega, kuid puudub diskussioon. Probleemipüstitust toetab uurimisvaldkonna varasemate tööde ülevaade, kuid probleem ei ole uudne. Uurimisprobleem ja uurimisküsimused on vähesel määral seotud. Uurimisküsimused on laialivalguvad. Autor nimetab metodoloogilise paradigma.

	lähenemist valdkonna uurimistraditsiooni kontekstis ning valida metodoloogilise paradigma.				
Teoreetiline osa	Teoreetiline lähtekoht katab arvukaid uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, mille hulgas on tehtud argumenteeritud valik. Autor näitab laialdasi teadmisi distsiplinaarsest uurimisprobleemist, mis asetub laiemasse diskussioonikonteksti. Teooriate esitus on analüüsiv, allikakriitiline ja sünteesiv. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud süsteemselt ja loovalt. Teoreetilise osa jaotamine peatükkideks ja alapeatükkideks on hästi põhjendatud ja loogiline. Teoreetilise osa peatükid ja alapeatükid	Teoreetiline lähtekoht katab mitmeid uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, tuues nende hulgas välja kõige olulisemad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Autor näitab oma teadmisi ka uurimisprobleemi laiemast distsiplinaarsest paiknemisest. Teooriate esitus on analüüsiv ja allikakriitiline. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis süsteemselt rakendatud. Teoreetilise osa jaotamine peatükkideks ja alapeatükkideks on põhjendatud ja loogiline. Peatükid ja alapeatükid on seotud uurimisprobleemi/ küsimustega ning kannavad sisulisi nimetusi. Suuremat	Teoreetiline lähtekoht katab piisavalt uurimisprobleemiga seostuvaid käsitlusi, tuues nende hulgas välja kõige olulisemad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Autor demonstreerib tagasihoidlikult oma teadmisi uurimisprobleemi laiemast distsiplinaarsest paiknemisest. Teooriate esitus on analüüsiv ning autor on esitanud ka oma seisukohad. Teoreetiline raamistik on seotud töö empiirilise osaga. Teoreetilise osa ülesehitus on mõistetav, kuid mõned aspektid on kajastamata; mõned (ala)peatükid on põhjendamatult pikad või lühikesed ja/või kannavad nimetusi, mis ei ole piisavalt selgelt või sobivalt formuleeritud.	Tööl on teoreetiline lähtekoht, mis avab töö kesksed mõisted ja annab uurimisküsimustele sobiva analüüsiraamistiku, kattes töö seisukohalt kõige tähtsamad teoreetilised käsitlused. Autor on loonud seoseid eri käsitluste vahel ning esitanud oma seisukohad. Kasutatud on teemaga seotud kirjandust. Seos teooria ja empiiria vahel on selgelt tuvastatav: teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis rakendatud, kuigi ebajärjekindlalt. Teoreetilise osa ülesehitus on mõistetav, kuid mõned aspektid on kajastamata; mõned (ala)peatükid on põhjendamatult pikad või lühikesed ja/või kannavad nimetusi, mis ei ole piisavalt selgelt või sobivalt formuleeritud.	Kasutatud on teemaga seotud kirjandust, mis jätab töö teoreetilise raamistiku liiga kitsaks, kuid autor on loonud üksikuid seoseid eri käsitluste vahel ning esitanud ka oma seisukohad, mille argumenteeritus jääb tagasihoidlikuks. Seos probleemi, teooria ja empiiria vahel on raskesti mõistetav. Teoreetiline osa jääb ülejäänud uuringu osadest eraldiseisvaks ning selle jaotumine peatükkideks ja alapeatükkideks on halvasti põhjendatud. Kõiki kasutatavaid mõisteid ning nendevahelisi seoseid ei ole selgitatud.

	on seotud uurimisprobleemi/ küsimustega ning kannavad sisulisi nimetusi. Kasutatavad mõisteid ja nendevahelised seoseid on selgitatud.	osa kasutatavaid mõisteid ja nendevahelisi seoseid on selgitatud.			
Empiiri-line osa	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise ja analüüsi meetodit ning valimit on veenvalt põhjendatud, toetudes eri autoritele ning arutledes ka teiste metodoloogiliste võimaluste üle. Andmekogumise ja analüüsi protsessi on selgelt kirjeldatud. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud mitut andmeanalüüsi meetodit, sh mitmemõõtmelist	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise meetodit ja valimit on põhjendatud, toetudes eri autoritele ning nimetades ka teisi metodoloogilisi võimalusi. Andmekogumise ja analüüsi protsessi on kirjeldatud. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud mitut andmeanalüüsi meetodit, sh mitmemõõtmelist analüüsi; eri tüüpi analüüsides tulemused on esitatud sisuliselt seostatult; empiiriline analüüs ja	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise meetodit ja valimit on veenvalt põhjendatud, toetudes eri autoritele. Andmekogumise ja analüüsi protsessi on kirjeldatud. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud kas üht meetodit keerukal tasandil või mitut analüüsiviisi, nende kooskasutamine on argumenteeritud; meetodi(te) rakendamisel on üksikuid vigu. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimeetodid on	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Andmekogumise meetodit ja valimit on üldjoontes põhjendatud, toetudes eri autoritele. Andmekogumise ja analüüsi protsessi on kirjeldatud, kuid mitte piisavalt. Kvantitatiivse uuringu puhul on kasutatud üht analüüsiviisi ja üht andmestikku vähekeerukal tasandil ja nende rakendamisel ei ole vigu. Töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana ning analüüsib oma rolli tulemuste mõjutajana. Valimi, uuringu läbiviimise	Andmete kogumise meetod sobib uurimisküsimustele vastamiseks ja uurimisprobleemi lahendamiseks. Kasutatud andmestik võimaldab anda üksikuid, fragmenteeritud hinnanguid uuritavale probleemile. Andmekogumise ja analüüsi protsessi on püütud kirjeldada. Analüüsi meetod on lihtne. Töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana. Kõik töös esitatud empiirilised andmed ei ole töö jaoks olulised ehk ei seostu piisavalt uurimisküsimustega. Tulemuste esitamine, valimi, uuringu

analüüsi; kajastatud on iga meetodi eeliseid ja piiranguid; eri tüüpi analüüside tulemused on esitatud sisuliselt seostatult; empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine on laitmatu ning pakub uudset ja mitmekülgset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta; valim ja kasutatud andmestik on võimaldanud teha sisukaid üldistusi ja anda põhjalikke osahinnanguid uuritava objekti või nähtuse eri tahkude kohta. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on põhjalik ja süstemaatiline, analüüsi käiku on põhjalikult kirjeldatud.	tulemuste esitamine on põhjalik ja pakub mitmekülgset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Kvalitatiivse uuringu puhul: empiiriline analüüs ja tulemuste esitamine pakub uudset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta; valim ja kasutatud andmestik on võimaldanud teha sisukaid üldistusi ja anda põhjalikke osahinnanguid uuritava objekti või nähtuse kohta. Kvalitatiivse uuringu puhul: andmete kogumise ja analüüsimise meetodid on valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on põhjalik ja süstemaatiline, analüüsi käiku on põhjalikult kirjeldatud. Tulemused on tõlgendatud, nende esitus on loogiliselt struktureeritud ja	valitud lähtuvalt uurimisküsimustest, valikuid on töös selgitatud; analüüs on süstemaatiline, analüüsi käiku on kirjeldatud; tulemused on tõlgendatud lähtuvalt , uurimisküsimusest; töö autor mõistab ja kirjeldab oma rolli uurijana ning analüüsib oma rolli tulemuste mõjutajana. Valimi, uuringu läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on piisav. Tulemuste esitamine on korrektne ning pakub uudset teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Teoreetilisi teadmisi on empiirilises analüüsis korduvalt rakendatud.	protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus on küllaldane peamistele uurimisküsimustele vastamiseks. Tulemuste esitamine on üldjoontes korrektne ning pakub teavet valdkonna uurimisvõimaluste kohta. Kvalitatiivsete ja segameetodite puhul võib tudengi iseseisev, mahukas ja kvaliteetne töö andmete kogumisel ja/või uurimisinstrumendi iseseisval kujundamisel kompenseerida töö empiirilises analüüsis või teoreetilises osas olevaid puudujääke.	läbiviimise protseduuri ja andmete analüüsi kirjeldus töös on küllaldane töös püstitatud põhilistele uurimisküsimustele vastamiseks. Kvalitatiivsete ja segameetodite puhul võib tudengi iseseisev, mahukas ja kvaliteetne töö andmete kogumisel ja/või uurimisinstrumendi iseseisval kujundamisel kompenseerida töö empiirilises analüüsis või teoreetilises osas olevaid puudujääke.
--	--	---	---	--

	Tulemused on tõlgendatud, nende esitus on loogiliselt struktureeritud ja järgib valitud meetodile omast esitlusviisi.	järgib valitud meetodile omast esitlusviisi.			
Järeldused ja diskussioon	Järeldused on seotud töö empiirilise ja teoreetilise osaga. Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku argumenteeritud vastuse. Töö järeldused on uudsed ning avavad uusi uurimisvõimalusi. Järeldused on arutlevad, need sisaldavad autori hinnangut varasematele uuringutele, oma metodoloogilisele valikule ja töö piirangutele.	Järeldused on seotud töö empiirilise ja teoreetilise osaga. Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku argumenteeritud vastuse. Järeldused on arutlevad, need peegeldavad autori positsiooni varasemate uuringute ja teooriate suhtes. On selgelt ja argumenteeritult välja toodud autori panus probleemi põhjalikumas lahendamisse. Selgelt on välja toodud soovitus, edasised uurimisvõimalused, töö piirangud ja panused.	Järeldused on arutlevad, need peegeldavad uurimisprobleemi mitmetahulisust ja ning seovad tulemusi varasemate uuringute või teooriatega. Kõik uurimisküsimused on saanud põhjaliku vastuse. Soovitusi ja edasisi uurimisvõimalusi ning töö piiranguid ja panuseid on esitatud piisavalt.	Järeldused tulenevad eelnenud analüüsist, ent jäävad suhteliselt mehaanilisteks. Uurimisküsimused on saanud vastuse, ent erineva põhjalikkusega. Arutelu seob uurimisküsimuste vastuseid omavahel, ent tulemusi ei asetata laiemasse konteksti. Soovitused, edasised uurimisvõimalused, töö piirangud ja panused on välja toodud, kuid vähesel määral.	Järeldused tulenevad eelnevast analüüsist. Uurimisküsimused on saanud vastuse, ent arutelu nende üle on minimaalne ja nentiv. Soovitusi ja edasisi uurimisvõimalusi ning töö piiranguid ja panuseid on käsitletud minimaalselt.

Vormistus	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab nõuetele. Tekst on akadeemilises stiilis, keeleliselt ja grammatiliselt igati korrektne. Leidub üksikuid trükivigu. Viitamine on korrektne.	Töö vormistus vastab suures osas nõuetele. Viitamises ei ole põhimõttelisi* vigu. Viitekirjete vormistamises on üksikuid vigu. Töö on valdavalt akadeemilises keeles, kuigi õigekirjas võib olla üksikuid ebakorrektusi ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Viitamises on vigu, mis ei ole põhimõttelised. Töö keel on üldiselt akadeemiline, kuigi üksikutes kohtades võib olla ning ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ning õigekeelsus- ja/või trükivigu.	Töö vastab osaliselt vormistamise nõuetele. Kasutatud allikad on viidatud. Tekst on arusaadav, võib olla keelelisi ebakorrektusi. Viitamises võib olla vormistuslikke** ja ka mõni põhimõtteline viga, kuid mitte plagiaati. Akadeemiline keelekasutus on töös valdav, kuid töö mitmes osades leidub ajakirjanduslikku või kõnekeelset keelekasutust ja/või kantseliiti. Leidub mitmeid õigekeelsus- ja/või trükivigu, mis siiski ei takista teksti mõistmist.
Kaitsmine	Kaitsmiseks on ette valmistatud korrektne ja sisukas esitus. Üliõpilane toob kaitsmisel välja kõige olulisema oma töö kohta ning oskab ajalimiidist kinni pidada. Esinemine on kaasahaarav, informatiivne ning akadeemilisse konteksti sobilikus stiilis. Üliõpilane valdab teemat	Kaitsmiseks on ette valmistatud korrektne ja sisukas esitus. Üliõpilane toob kaitsmisel välja kõige olulisema oma töö kohta ning oskab ajalimiidist kinni pidada. Esinemine on kaasahaarav, informatiivne ning akadeemilisse konteksti sobilikus stiilis. Üliõpilane valdab teemat ning oskab pädevalt vastata töö valdkonda puudutavatele	Töö kaitsmine on läbimõeldud ja ette valmistatud. Üliõpilane esitab kaitsmisel hea ülevaate oma tööst, kuid ei keskendu kõige olulisemale ja/või ületab etteantud ajalimiidi. Esinemine on pisut ebalev, kuid vastab akadeemilisele stiilile. Üliõpilane on temaatikaga piisavalt tuttav, kuid oskab asjakohaselt vastata vaid tööga otseselt seotud küsimustele.	Töö kaitsmine on ette valmistatud, kuid ei keskendu kõige olulisemale ja/või ületab etteantud ajalimiidi. Esinemine on pisut ebalev või ei vasta kohati akadeemilisele stiilile. Üliõpilane on temaatikaga tuttav, kuid oskab asjakohaselt vastata vaid tööga otseselt seotud küsimustele.	Töö kaitsmine on ette valmistatud, kuid esitus on laialivalguv ega anna tööst ja selle tulemustest selget pilti. Esinemine on ebalev. Leidub akadeemilisse konteksti sobimatut stiili. Üliõpilane on temaatikaga üldjoontes tuttav, kuid kõikidele küsimustele ei suuda adekvaatselt vastata.

	ning oskab pädevalt vastata ka otseselt töö piirest väljajäävatele küsimustele.	küsimustele.			
--	---	--------------	--	--	--

*Põhimõtteline viga viitamisel: allikas on viitamata; allika kasutamine on töö seisukohast mittevajalik või on lahknevusi tekstisiseste viidete ja kasutatud kirjanduse vahel; viitekirjete osad on esitatud valesti ja segadust tekitavas järjekorras; allikas ei ole tuvastatav.

**Vormistuslik viga viitamisel: lõputöö eeskirjaga kehtestatud viitamissüsteemide ebapiisav ja korrapäratu järgimine; vormistuslikud ebakorrektsused viitekirjetes ja tekstisisestes viidetes.

LISA 4. JUHENDAJA JA JUHENDATAVA KOKKULEPPE NÄIDIS

Tegemist on näidisega juhendaja ja juhendatava soovituslikust kirjalikust kokkuleppest, mida võib oma äranägemise järgi muuta. Kokkuleppe eesmärgiks on hõlbustada juhendaja ja juhendatava vahelist koostööd ning tagada tähtaegadest kinnipidamine.

Juhendatav:

- töötab läbi vajalikul hulgal teemakohast erialast kirjandust;
- arendab oma oskusi tööga seotud valdkondades;
- peab kinni uurimistööle esitatavatest eetikanõuetest;
- töötab läbi lõputööde koostamise juhendi;
- otsib iseseisvalt materjali;
- märgib korrektselt üles läbitöötatud materjalide allikad;
- toimetab keeleliselt oma tekste;
- peab kinni tähtaegadest ja on pidevalt aktiivne.

Juhendaja:

- aitab teema sõnastamisel ja eesmärkide püstitamisel;
- aitab sisu struktureerimisel;
- juhendab tööd sisu ja stiili osas;
- vaatab läbi ja kommenteerib talle saadetud materjali;
- aitab metoodika valikul;
- peab kinni kokku lepitud tähtaegadest;
- ei ole kohustatud parandama kirjavigu;
- ei ole kohustatud andma tagasisidet viimase hetke saadetistele vahetult enne töö esitamise tähtaega.

1. Sidepidamisreeglid:

- a. Regulaarne ülevaade töö hetkeolukorrast
 - i. Juhendatav annab kord kahe nädala jooksul e-kirja teel ülevaate oma töö hetkeseisust ja edenemistest / küsimustest;
 - ii. Juhendatav saadab korra kuus uue kirjaliku osa oma tööst;
- b. Tagasiside andmise kord
 - i. Juhendaja vastab e-kirjale kolme tööpäeva jooksul;
 - ii. Juhendaja annab tagasisidet talle saadetud materjalile nädala jooksul;
- c. Silmast silma kohtumised:
 - i. Vastavalt vajadusele aga soovitatavalt
 1. Töö eesmärgi, metoodika ja uurimisülesannete sõnastamiseks;
 2. Metoodika peatüki aruteluks;
 3. Tulemuste ja analüüsi peatüki aruteluks;
 4. Kaitsmise ettevalmistamiseks.

2. Juhendatava olemasolevad oskused ja ootused

- a. Teadmised meetoditest (õpingute jooksul läbitud kursused)

- b. Teoreetilised teadmised (õpingute jooksul läbitud kursused, lõputööga seotud teooriate tundmine)
 - c. Eesmärgid seoses lõputööga (tulemus), edasised õpingud.
- 3. Ajakava